

Publié par
l'Association pour
l'Etude et la Diffusion
de la Culture Yiddish
et la Bibliothèque
Medem

דער יידישער טעם-טעם

אַ פעריאָדיש בלעטל פֿאַר יידיש-לערנערס

אַ פובליקאַציע פֿון דער
געזעלשאַפֿט פֿאַרן
יידיש-למוד און פֿון דער
מעדעם-ביבליאָטעק

יאָר 2, נומער 5 (10)

סיוון תשנ"ז / יוני 1997

אין יידיש אויף דער קרואַזעט

מיט אַ צייט צוריק איז אַרויס אין פֿאַריז אַ
פֿראַנצייזישער קורצפֿילם, מאַדאַם זשאַק סיר לאַ
קרואַזעט, רעזשיסירט פֿון עמאַנועל פֿינקיעל.

אויף דער קרואַזעט אין קאַן טרעפֿן זיך אַלטע אשכנזישע¹ יידן,
פענסיאָנערן, וואָס קענען זיך פֿאַרגינגען² צו געניסן³ פֿון דער זון
פֿון דרום⁴-פֿראַנקרייך. ס'איז פֿרילינג, די זון שיינט, דער וועטער
איז מילד. זיי זיצן און שמועסן, האַלב אויף יידיש, האַלב אויף
פֿראַנצייזיש. זיי דערציילן זיך וויצן און לאַכן זיך אָן. זיי זענען
פֿריילעך, כאַטש דאָס לעבן איז געווען שווער און די האַר זענען
שוין גרוי. זיי האַבן אַ סך געליטן, איבערגעלעבט די מלחמה⁵ און
שטענדיק שווער געאַרבעט.

היינט וואָרט מאַריס מיט אומגעדולד אויף מאַדאַם זשאַקס אַנקום
אין קאַן. ער איז אַן אלמן⁶. אויפֿן אַרעם טראַגט ער דעם נומער
פֿונעם קאַנצענטראַציע-לאַגער. אַ מאָל איז ער געווען אַ שניידער
מיט אַ גרויס געשעפֿט, וואָס איצט פֿירט עס זיין זון. פֿון
געווינהייט גייט ער נאָך אַלץ אַרום מיט אַ נאָדל אינעם לאַץ⁷. ער
איז שוין אַלט, אָבער ווען ער זעט מאַדאַם זשאַק ווערט ער
גערייט⁸ ווי אַ יונגער מאַן. זי איז נאָך אַזוי שיינ, אַזוי חנוודיק⁹!
אירע אויגן גלאַנצן און אירע האַר זענען ווי זינד¹⁰ כאַטש אויך זי
איז שוין גרוי. זי איז אויך אַן אלמנה¹¹ און לעבט אין ישראל. איר
גאַנצע משפּחה איז אומגעקומען¹² אינעם חורבן¹³. איר טאָכטער
וויינט אין פֿראַנקרייך, דערפֿאַר איז זי געקומען קיין קאַן. יעדן
נאַכמיטאָג טרעפֿן זיי זיך אויף דער קרואַזעט ווי יונגע פֿאַרליבטע.
זי איז איידל און גיט אַכט אויף אים. זי באַקט פֿאַר אים אַ קוכן
וואָס ער האָט ליב, און ווען ער שלאָפֿט איין אויפֿן בענקל
באַשירעמט¹⁴ זי אים פֿאַר דער זון מיט זיין צייטונג. ווען זי מיינט
אַז ער איז ברוגז¹⁵, אַז ער וויל זי נישט מער זען, טראַכט זי אויס
אַ מיידלש פֿאַרטל¹⁶ און רייסט אָפֿ מיט די ציין אַ קנעפל פֿון איר
בלוזקע פּדי ער זאָל עס צונוייען. זיי רעדן צווישן זיך יידיש און
איר יידיש קלינגט אַזוי שיינ. ער איז אינגעליבט און וויל וווינען
מיט איר, אָבער זי מוז נאָך איבערקלערן. זי האָט מורא פֿאַר דער
אינטימקייט, שעמט זיך אָפּצודעקן דעם גוף וואָס וועלקט¹⁷ מיט די
יאָרן. פֿאַר זיי ליגט דער אַנגרענעצדיקער ים. זי גיט אַ קוק אויף
דער לעבעדיקער פּלאַזשע פֿול מיט קינדער, יונגע לינט און
זקנים¹⁸.

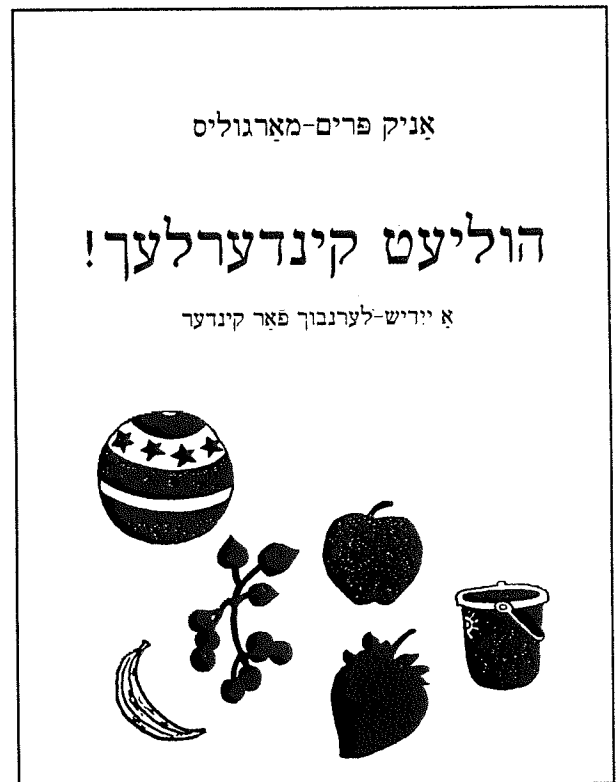
דער פֿילם האָט געקראָגן דעם צעזאָר 1997 פֿאַרן בעסטן
קורצפֿילם. מען קען אים איצט זען אין פֿאַריזער קינאָס.

1. Ashkenazishe ; 2. se permettre ; 3. profiter ; 4. DOREM sud ;
5. MILKHOME guerre ; 6. ALMEN veuf ; 7. le revers ; 8. ému ;
9. kHEYNEVDIK charmant ; 10. soie ; 11. ALMONE veuve ; 12. péri
13. khURBN Shoah ; 14. protège ; 15. BROYGES fâché ; 16. astuce ;
17. se fane ; 18. SKEYNIM vieilles personnes sing. ZOKN

נייע ביכער

די מעדעם-ביבליאָטעק האָט לעצטנס
אַרויסגעגעבן צוויי וויכטיקע ביכער.

פֿאַר אַלע יידיש-תלמידים וואָס מאַטערן¹ זיך איבער די
העברעיזמען אין די יידישע טעקסטן האָבן מיר אַ גוטע
בשורה² - יצחק ניבאַרסקי האָט צונויפֿגעשטעלט דאָס
ווערטערבוך פֿון לשון-קודש-שטאַמיקע ווערטער אין יידיש.
ער פֿאַרמאָגט 6000 ווערטער. צו יעדן וואָרט איז דאָ אַ
דערקלערונג אויף יידיש און דער אַרויסרעד געשריבן מיט
יידישע אותיות.

אַניק פֿרים-מאַרגוליס

הוליעט קינדערלעך!

אַ יידיש-לערנבוך פֿאַר קינדער

מעדעם-ביבליאָטעק

אויך די יינגסטע צווישן די יידיש-לערנערס האָבן פֿון איצט
אַן אַן אייגענע יידיש-מעטאָדע, ספּעציעל פֿאַר זיי צוגעמאַסטן
- מיט שיינע בילדער און גוטע געניטונגען. דאָס בוך הייסט
הוליעט קינדערלעך ! און איז געמאַכט געוואָרן פֿון אַניק
פֿרים-מאַרגוליס. ביידע ביכער קען מען ניצן אָדער קויפֿן אין
דער מעדעם-ביבליאָטעק.

1. se tourmenter ; 2. psure nouvelle

די געשיכטע פֿון אַ ייִדישער ביכער-זאַמלונג

פֿון תל-אַבֿיבֿ איבער אַלעקסאַנדריע קומט אָן אַ ביכער-אוצר אין דער מעדעם-ביבליאָטעק

מלחמה, האָט ער געמוזט פֿאַרלאָזן דאָס לאַנד. ער איז נאָך אַלץ געווען אַ רוסישער בירגער, און טערקני און רוסלאַנד זיינען געווען שונאים¹⁹. מיט זײַן משפּחה און מיט זײַן ביכער-זאַמלונג איז ער געפֿאַרן קײן מצרים, קײן אַלעקסאַנדריע. דאָרטן האָט ער געמוזט זיך אויסזוכן אַ פרנסה²⁰. טאָ צו וואָס נעמט מען זיך ? צו דער פּראָדוקציע פֿון קינעזישע לאַקירטע מעבל ! און דאָס האָט געהאַט אַ געוואַלדיקע הצלחה²¹. נאָר אַז עס האָבן זיך אין מצרים באַוויזן די ערשטע אַנימאַציע-פֿילמען פֿון וואַלט דיסנע, האָט זיך אין בצלאל פֿרענקעלן אויפֿגעוועקט אַ לינדשאַפֿט²² פֿאַר דעם זשאַנער - און ער האָט באַוויזן²³ צו מאַכן דעם ערשטן אַנימאַציע-פֿילם אין דער גאַנצער אַראַבישער וועלט ! אין די פֿופֿציקער יאָרן האָט ער אָבער שוין ווידער געביטן דאָס וווינאַרט, עמיגרירט קײן פֿראַנקרײַך און זיך באַזעצט אין פֿאַריז. אויך דאָס מאָל האָט ער מיטגענומען זײַנע ביכער און זײַ לאַנגע יאָרן אויסגעבאַרגט די פֿאַריזער ייִדיש-לייענערס. נאָך זײַן טױט האָט מען די ביכער, וואָס קײנער האָט זײַ מער נישט געדאַרפֿט, אַראַפֿגעטראָגן אינעם קעלער. און דאָרטן וואַלטן זײַ אפֿשר געבליבן ביז הייַנטיקן טאָג. נאָר דיידע פֿרענקעל, בצלאלס אייניקל, האָט זיך דערוויסט, אַז ס'איז דאָ אין פֿאַריז די מעדעם-ביבליאָטעק. האָט ער די גאַנצע זאַמלונג געשענקט דער ביבליאָטעק אין נאָמען פֿון זײַן זיידן.

טייל פֿון זײַ שטאַמט פֿון מיזרח-אייראָפּע, געטראָפֿן צום¹⁵ פֿאַריזער קעלער ? דאָס איז אַ לאַנגע געשיכטע, וואָס הייבט זיך אָן אין אַ שטעטל אין רײסן¹⁴. אַרום דעם 1880סטן יאָר איז דאָרט געבוירן געוואָרן אַ ינגל, בצלאל¹⁵ פֿרענקעל. אַז ער האָט דערגרייכט דעם עלטער פֿונעם מיליטער-דינסט, אין יאָר 1905, איז ער, כדי נישט צו גיין דינען אין דער צאַרישער אַרמיי (און אויך כדי צו אַנטלויפֿן פֿאַר די פֿאַגראַמען) אַוועקגעפֿאַרן קײן ארץ-ישראל. ער האָט זיך באַזעצט אין יפֿו¹⁶, וווּ ער האָט געעפֿנט אַ ביכער-געשעפֿט פֿאַרן ייִדישן ייִשובֿ¹⁷. ער האָט רעגלמעסיק באַשטעלט ביכער בײַ די אייראָפּעיִשע פֿאַרלאַגן. ער איז מצליח¹⁸ געווען מיטן געשעפֿט, נאָר ווען אין 1914 האָט זיך אָנגעהויבן די ערשטע וועלט-

אין אַ פֿאַריזער קעלער איז יאָרן לאַנג געלעגן אַן אמתער אוצר¹. נישט קײן גאַלד איז עס געווען און נישט קײן זילבער, נאָר עפעס פֿיל זעלטענערס : אַלטע ייִדישע ביכער. זײ זענען געווען איבער אַכט הונדערט, דאָס רובֿ² אַרויסגעגעבן פֿאַר דער ערשטער וועלט-מלחמה (און מע מוז וויסן, אַז די ייִדישע ביבליאָטעקן פֿאַרמאַגן היינט נאָר ווייניק ביכער פֿון דער תקופֿה³). מע האָט דאָרטן געקענט געפֿינען ביכער פֿון כל-המינים⁴ זשאַנערס : העלפֿביכער⁵ (ווי פֿראַקטישער פֿאַמיליען-דאָקטער, שקאַרלאַטין און די מיטלען זײַ צו פֿאַרדיטן, גוטע זײַטן⁶ און שײַנע מאַנדן), איבערזעצונגען (ווי למשל אַ באַאַרבעטונג פֿון ראַבינסאָן קרוזאַ פֿון יאָר 1894 וואָס טראַגט דעם טיטל דאָבינאַהן מיט שבת⁷), סידורים⁸, פּתרון-חלומות-ביכער⁹, אַלטע ייִדישע אַפּריס-קאַלענדאַרן, און, דער עיקר, די שונד-ליטעראַטור¹⁰ (ווי מעלאַניע אַדער אונטער דעם טױטס הערשאַפֿט - דער טראַגישער שיקואַל פֿון איין יונגער מוטער וואָס איבער איר האָבן זיך טויזענטער יונגע מיידלעך געמוזט אויסוויינען די אויגן ; נאָר מײנט נישט, אַז דעריבער, וואָס מע האָט דעם זשאַנער אָנגערופֿן „שונד“, קען ער שוין אויסגעמעקט ווערן פֿון דער געשיכטע פֿון דער ייִדישער ליטעראַטור - ערשטנס איז די גרענעץ צווישן דער „אמתער“ ליטעראַטור און שונד נישט שטענדיק בולט¹⁰ און צווייטנס האָבן אַט די ראַמאַנען און נאָוועלעס מיט נישט-געשטויגענע-נישט-געפֿלויגענע¹¹ אָבער דערפֿאַר פֿאַרכאַפּנדיקע¹² אַווענטורעס צוגעצויגן דעם ברייטן עולם צו דעם בוך און איינגעוואַרצלט אין אים די געוויינהייט צו לייענען, וואָס אָן איר וואַלט מען זיך אפֿשר נישט גענומען צו די ביכער פֿון שלום-עליכמען צי מענדעלע מוכר ספֿרים). ווי אזוי האָבן די אַלע ביכער, וואָס אַ גרויסער

1. OYTSER trésor ; 2. ROV la majorité ; 3. TKUFE époque ; 4. KOLAMINIM toutes sortes ; 5. manuels pratiques ; 6. moeurs ; 7. SIDURIM, sing. SIDER livre de prières ; 8. PISREN-KHALOYMES guides d'interprétation de rêves ; 9. littérature de pacotille ; 10. BOYLET évident ; 11. farfelus, sans queue ni tête ; 12. captivants, fascinants ; 13. arrivés ; 14. וויסרוסלאַנד ; 15. BETSALEL ; 16. YAFO 17. YISHEV colonie, population ; 18. MATSLIEKH réussir ; 19. SONIM sing. SOYNE ennemi 20. PARNOSE ; gagne pain ; 21. HATSLOKHE succès 22. passion ; 23. a réussi

אַן אַרײַנבליק אין דער ביכער-זאַמלונג

געווינדמעט פֿאַרשיידענע קאָמערציעלע אַנאַנסן אויף רוסיש, פּויליש, דײַטשיש און ייִדיש, ווי למשל אַן אַנאַנס פֿאַר דער אַקציעס-געזעלשאַפֿט פֿון דער באַוול⁵-מאַנפֿאַקטור פֿון קאַרל שײבלער אין דער אינדוסטריעלער שטאָט לאַדזש, צי אַן אַנאַנס פֿאַר דער „קראָם

1. YISHEV colonie, population ; 2. MIZREKH l'est 3. KHURBN Shoah ; 4. société par actions ; 5. coton

לאַמיר אַ קוק טאָן אין איינעם פֿון די-אַ קאַלענדאַרן. פֿון נײַנצעטן יאָרהונדערט איז דערגאַנגען צו אונדז אַן אילוסטרירטער קאַלענדאַר, רעדאַגירט דורך העשל עפֿלבערג (1861 - 1927) אין וואַרשע אין 1899. דער אונטערטיטל איז אַ היסטאָריש ליטעראַריש בוך מיט פֿיל אילוסטראַציעס און אַנאַנסן. די ערשטע זײַטן זענען

אין דער ביכער-זאַמלונג וואָס די משפּחה פֿרענקעל האָט לעצטנס איבערגעגעבן דער מעדעם-ביבליאָטעק זענען פֿאַראַן קאַלענדאַרן און אַלמאַנאַכן, אַרויסגעגעבענע דורך פֿאַרשיידענע אַראַגאַניזאַציעס, וואָס שפּיגעלען גוט אַפּ דעם לעבנסשטייגער פֿונעם ייִדישן ייִשובֿ¹ אין מיזרח-אייראָפּע פֿאַרן חורבן³.

אויפֿן אָרט פֿון אונדזער געוויינטלעכער ליטעראַרישער רובריק דרוקן מיר דאָס מאָל אַ קורצע
- און אַן אמתע - געשיכטע געשריבן פֿון אונדזערס אַ נייער מיטאַרבעטערין

אַ מעשה¹ פֿון ניו-דזשערזיי

פנחס² איז געווען אַ קרויט-סוחר³.
גאַנצע 25 יאָר האָט ער געקויפֿט און
פֿאַרקויפֿט קרויט. נאָר דאָס איז אים
קיין מאָל נישט געפֿעלן. ס'איז אפֿשר⁴ אַ
פרנסה⁵, מע קען מאַכן אַ לעבן פֿון
קרויט, אָבער ס'איז נישט קיין לעבן
פֿאַר אַ מענטש ווי פנחס. צען יאָר לאַנג
האָט מיין עלטער-פֿעטער (דער באַבעס
ברודער) שמעון⁶ געקויפֿט קרויט בני
פנחסן. אָפֿט האָבן זיי געשמעסט גלאָט
אין דער וועלט אַריין⁷. און פנחס האָט
איין מאָל אַנטפלעקט⁸ זיין חלום⁹, דאָס
וואָס ס'גייט אים אין לעבן¹⁰ : זיין אַ

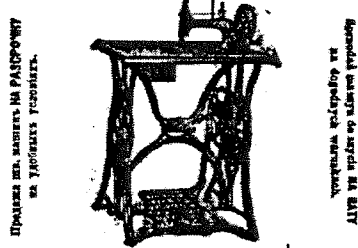
געקומען צו זייער טיש הערן זייער
מיינונג. דער ספּעקטאַקל איז זייער
געפֿעלן שמעונען און בלומען, בפרט¹⁸
איינע פֿון די טענצערינס, אַ שיין, הויך
מיידל, מיט שיינע געלע¹⁹ האָר,
אַנגעפּוצט²⁰ מיט שמינקע²¹, מיט פֿעדערן
און פֿליטערלעך²² און פּערל. נאָר די
באָבע, חנה, איז געווען פּריטשמעליעט²³.
- צי האָט איר געזען ? - זאָגט זי זיי מיט
ברייט צעעפֿנטע אויגן און הייבט אויף
די האַנט ביז צום האַלדז - די דאָזיקע
טענצערין איז געווען באַרוועס²⁴ ביז
אָהער

בעל-הבית¹¹ פֿון אַ נאַכטלאָקאַל.
סוף-כל-סוף¹², אין די פֿופֿציקער יאָרן,
האָט ער אָפּגעשפּאַרט¹³ אַ היפש פּעקל¹⁴
און האָט געעפֿנט זיין נאַכטלאָקאַל, אין
ניו-דזשערזיי. אַוודאי¹⁵ זינען מיין
עלטער-פֿעטער שמעון און זיין ווייב,
מיין עלטער-מומע בלומע, געגאַנגען
אויף דער דערעפֿענונג. מיט זיי איז
געגאַנגען די באָבע, חנה¹⁶.
פנחסעס נאַכטלאָקאַל איז געווען זייער אַ
שיין און געצאַצקעט¹⁷ אָרט. און די
שפּיל ? גלייך ווי אַ ספּעקטאַקל אין ניו-
יאָרק ! נאָך דעם ספּעקטאַקל איז פנחס

1. MAYSE histoire ; 2. PINKHES ; 3. ...-SOYKHER marchand de choux ; 4. EFSHER peut-être ; 5. PARNOSE gagne-pain ; 6. SHIMEN ; 7. expression : de tout et de rien ; 8. révélé ; 9. KHOLEM rêve ; 10. expression : ce qui lui importe le plus ; 11. BALEBOS patron ; 12. SOFKOLSOV finalement ; 13. épargné ; 14. un bon petit magot ; 15. AVADE bien sûr ; 16. KHANE ; 17. bien arrangé ; 18. BIFRAT en particulier ; 19. ici : roux ; 20. maquillée ; 21. rouge à lèvres ; 22. paillettes ; 23. abasourdie ; 24. pieds-nus

סוף פֿון זייט 2

ЮСИФЪ РАВИНОВИЧЪ

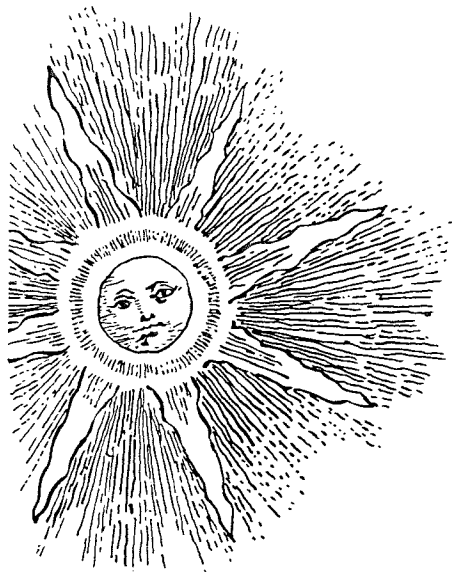

לאָקער און נעמדאָשינען
אלע בּעפּטן זענען און פֿאַרשפּאַרט
וואַרשיי, לעטנא 24, ניו
יוסף ראַבינאוויטש
עווער זיין נעמען אויף וואַרשיי און אַנדערע שטעטער געוויינטלעך.

- ווי אַזוי דען ?
- אַ קידושין-פּינגערל אונטער דער
חופּה !
ביים סוף ווערן אַרומגענומען כל-
המינים¹² פּראַקטישע אינפֿאַרמאַציעס -
אַ טאַבעלע מיט די דיסטאַנצן צווישן די
גרויסע שטעט און די קליינע שטעטלעך
פֿון דער צאָרישער אימפּעריע, דער
שעהען-לוח¹³ פֿון דער באַן (מיט טאַריף)
און אַן אַדרעסן-ביכל פֿון דער ייִדישער
וואַרשע - אַזוי ווייסט מען אַז אַ
געוויסער מ. האַלצמאַן האָט געוויינט
אויף נאַוואַגראַדער גאַס נומער 29 און
5. ליפּשיץ אויף דזשיקע-גאַס נומער 40.
עפּלבערגס קאַלענדאַר איז דעמאָלט
געווען אַן אוצר¹⁴ פֿאַרן ייִדישן
באַלעבאַס און היינט קען ער צו הילף
קומען די היסטאָריקערס.

פֿון פּערפֿומעריי-אַרטיקלען" פֿון
פֿרידריך פּולס וואָס האָט זיך געפֿונען
אין וואַרשע אויפֿן אַדרעס „טעאַטער-
פּלאַץ נומער 11“.
ווייטער קומט דער קאַלענדאַר גופּא⁶ -
פֿאַר יעדן חודש האָט דער רעדאַקטאָר
צוגעגעבן, צוזאַמען מיט די דאַטעס לויטן
ייִדישן און לויטן גרעגאָריאַנישן און
יוליאַנישן קאַלענדאַר, פּרטים⁷ וועגן די
ייִדישע יום-טובֿים און אויך וועגן די
מזלות⁸. מע באַקומט אויך
אינפֿאַרמאַציעס וועגן דער שעה פֿון זון-
אונטערגאַנג אין וואַרשע, ווילנע,
מאָליעוו⁹ און אַדעס.
די דריטע סעקציע באַשטייט פֿון
בילדער. מע זעט אַזעלכע
פּערזענלעכקייטן ווי די ייִדישע
באַראַנעסע קלאַראַ הירש און דעם
ייִדישן השַׁכּלה¹⁰-שרייבער אַברהם-בער
גאַטלאָבער. די סענסאַציאָנעלסטע
בילדער זינען די פֿאַטאַגראַפֿיעס אַרום
דער רעהאַביליטאַציע פֿון אַלפֿרעד
דריפּוס.
ס'איז דאָ אויך אַ ליטעראַרישע סעקציע

6. GUFÉ proprement dit ; 7. PROTİM détails sing. PRAT ; 8. MAZOLES, sing. דאָס טול MAZL signe de zodiaque ; 9. Moguilev ; 10. HASKOLE Lumières juives ; 11. עס טוט מיר באַג je regrette ; 12. KOLAMINIM de toutes sortes ; 13. SHOEN-LUAKH horaires ; 14. OYTSEK trésor

פֿאַר די אָנהייבערס זומער קומט

און ווען מיר וועלן אַריינגיין
אויף אונדזערע שפראַכקורסן –
וואָס וועלן זאָגן דער ענגליש-
לערער און דער דייטשיש-לערער
און אַפֿילו²² דער ייִדיש-לערער ?
- גוט מאָרגן, תלמידים ! זייט
אַזוי גוט, זאָגט מיר, וואָס האָט
איר געטאָן זומער ?

1. marronniers ; 2. fiers ; 3. KHAVER ami
4. invité ; 5. maison de campagne
6. banlieue 7. cueillir ; 8. cerises ; 9. AVADE
bien sûr ; 10. préparer ; 11. étroit
12. sale ; 13. en effet ; 14. profite
15. expression : les quatre coins du monde
16. campagne, village ; 17. sing. באַרג
montagne ; 18. bord ; 19. YAM mer
20. reposé ; 21. bronzé ; 22. AFILÉ même

בלייבן אין דער היים, אין מיין
קליינעם צימער, און אַרויסקוקן
צום שיינעם בלויען הימל דורך
מיין שמאָלן¹¹ שמוציקן¹²
פֿענצטער. אוי ! אַ סטודענטס
לעבן איז טאַקע¹³ שווער, און מע
געניסט¹⁴ ווייניק פֿון דער נאַטור.
נאָר באלד קומען די וואַקאַציעס.
מיר וועלן פֿאַרגעסן די קורסן און
די ביכער און מיר וועלן פֿאַרן
אין די פֿיר עקן פֿון דער וועלט¹⁵,
ווער אין דאָרף¹⁶, ווער אין די
בערג¹⁷, ווער צום ברעג¹⁸ פֿון
ים¹⁹. מיר וועלן צוריקקומען
אַפּגערוט²⁰ און אַפּגעברענט²¹ און
גרייט אָנצוהייבן אַ ניי שוליאָר.

די לאַנגע זומערטעג זיינען שוין
דאָ. די גאָלדענע זון שיינט אין אַ
בלויען הימל. קינדער שפּילן
אינעם גרינעם גראָז. פֿייגעלעך
זינגען אויף די ביימער. אין
פֿאַריז שטייען די גרויסע
קעסטנביימער¹ שטאַלץ² מיט
זייערע הויכע ווייסע בלומען.
מיין חבר³ האָט מיך פֿאַרבעטן⁴
אין זיין דאָטשע⁵ אין
הינטערשטאַט⁶ צו קלייבן⁷
קאַרשן⁸ פֿון זיין אַלטן
קאַרשנבוים. אָבער קען איך גיין
? אַוודאי⁹ נישט ! איך טאָר
נישט. איך בין אַ סטודענט. איך
גרייט צו¹⁰ עקזאַמענס. איך מוז

ענטפֿער אויך דעם אַדיעקטיוו-שפּיל פֿונעם לעצטן נומער :

אין דעם נומער האָבן מיטגעאַרבעט :

1. שוין ווי די וועלט.	7. גוט ווי גאָלד.
2. ביטער ווי גאָלד.	8. שוואַרץ ווי פּעך.
3. רייך ווי קורת.	9. ווייך ווי פּוטער.
4. שיפור ווי לוט.	10. קלוג ווי דער טאָג.
5. מיאוס ווי דער טויט.	11. ריין ווי אַ טעלער.
6. לאַנג ווי דער ייִדישער גלות.	12. קלאָר ווי וואַסער.

AEDCY

DER YIDISHER TAMTAM
B.P. 3256
75122 Paris CEDEX 03

מעדעם-ביבליאָטעק

BIBLIOTHÈQUE MEDEM
52, rue René-Boulanger 75010 Paris
E-mail : medem@club-internet.fr

וועגן דער מעדעם-ביבליאָטעק,
געפֿייל און דעם טעם-טעם
אויף אינטערנעט :
<http://www.col.fr/yiddish/>